

T.C.
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME MBA TEZLİ YÜKSEK LİSANS

**AVRUPA VE TÜRKİYE'DE MOTORLU TAŞIT
SİGORTALARININ DURUMU**

Yüksek Lisans Tezi

Umut ÖZTÜRK

İstanbul, 2008

T.C.
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME MBA TEZLİ YÜKSEK LİSANS

**AVRUPA VE TÜRKİYE'DE MOTORLU TAŞIT
SİGORTALARININ DURUMU**

Yüksek Lisans Tezi

Umut ÖZTÜRK

Danışman: Dr. Birgül ŞAKAR

İstanbul, 2008

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı	: Umut ÖZTÜRK
Ana Bilim dalı	: İşletme
Programı	: İşletme Yönetimi
Tez Danışmanı	: Dr. Birgül ŞAKAR
Tez Türü	: Yüksek Lisans, Temmuz 2008
Anahtar Kelimeler	: Avrupa ve Dünya Sigorta Sektörü, Türkiye’de Sigortacılık, Avrupa ve Türkiye’de Motorlu Taşıt Sigortaları, Trafik Sigortası, Kasko Sigortası.

ÖZET

İnsanoğlu var olduğundan beri sürekli sosyal, ekonomik ve fiziksel riskler ile karşı karşıya kalmıştır. Belirsizliğin her zaman var olduğu durumlarda insanlar risklerden doğacak kayıpları azaltmak için çeşitli yollar aramışlar ve bu amaçla bazı risk yönetim metodları geliştirmişlerdir. En temel risk yönetim metodu ise sigortadır. Özellikle hızla gelişen ve gündün güne karmaşıklaşan günümüz ekonomik, sosyal ve politik koşullarında risk yönetimi daha da çok önem kazanırken, sigortaya duyulan ihtiyaç da hızla artmaktadır.

Ülkemizde eğitim düzeyi ile paralel olarak sigorta bilinci topluma tam olarak yerleşmemiş ve dolayısıyla sigortacılık sektörü olması gereken düzeyde gelişmemiştir. Bugün gelişmiş ülkelerde sigortacılığın Gayri Safi Milli Hasılaya (GSMH) katkısı % 8-10 arasındayken, ülkemizde bu oran % 1,7 civarında kalmaktadır.

Ayrıca Türk Sigorta sektörü ürettiği prim kadar, poliçe sayısını artıramamaktadır. Daha doğrusu, sigorta sektöründe prim üretimi artmakta ama sigortalı sayısı o oranda artış göstermemektedir. 2007 yılında, sigortacılar, prim üretimini yüzde 13,88 artırırken poliçe sayısını ancak yüzde 8,87 artırabilmişlerdir. Sigorta bilincinin oturmamış olması, mevzuat eksikliği, sigorta eğitimine gereken önemin verilmemesi ve tabi ki bireylerin ekonomik güçleri ile orantılı olarak sigorta sektörü ülkemizde diğer

ülkelere kıyasla çok daha az gelişmesine rağmen sigorta sektörümüz hızlı bir büyüme potansiyeline sahiptir.

Sigorta prim üretiminin % 50'ye yakın kısmını oluşturan motorlu taşıt sigortalarında ise sigorta sektörü yıllardır zarar etmektedir. Sigortacılık sektörünün gerek kamu gerekse sektör tarafından bilinen, ancak henüz bir yol haritası tespit edilmemesi nedeniyle gittikçe ağırlaşan sorunları bulunmaktadır. Bu sorunların başında hasar maliyetlerinin olması gerekenin çok üzerinde olması, sahte hasarların artması, hasarsızlık indirimlerinin sağlıklı uygulanamaması, hasar frekansı düşük ve yüksek sigortalının ayırt edilememesi, poliçe primlerinin hasar maliyetlerine göre belirlenmemiş olması, fiyatlandırmada risk analizi yapılmadan portföyden pay alma kaygısının ön plana çıkması, araç yedek parçalarının kalite ve fiyat açısından farklılık göstermesi ve fiyatlarının enflasyon ile döviz kurlarının üzerinde artması, pert total araçların illegal yollar ile sisteme geri dönmesi, lüks araçların sahte ve kaçak evraklarla yurt dışına kolay çıkması ve kolay alıcı bulmasından dolayı araç çalınma olaylarının artmasıdır.

Son yıllarda sigorta şirketleri Avrupa'daki gelişmiş ülkelerde yıllardır uygulanan bazı yöntemleri kendi bünyelerinde uygulamaya başlamışlar ve hasar maliyetlerini kontrol altına alma adına önemli adımlar atmışlardır. Bu gelişmeler sigorta sektörümüz adına motorlu taşıt sigortaları kapsamında kayıpların önlenmesi açısından sevindirici gelişmeler olsa da hala kat edilmesi gereken çok yol vardır.

Bu yüksek lisans tezinde sigorta sektörü temel kavramlarıyla ilgili genel bilgiler verilmiş, Dünya ve Avrupa'da sigorta sektörünün durumu ele alınarak Türkiye'deki sigortacılık faaliyetleri detayları ile incelenmiştir. Ülkemizde ve Avrupada'ki motorlu taşıt sigortalarının durumu, yaşanan kayıpların ve teknik zararlar ile kapatılan yılların nedenleri ele alınarak sorunlar için genel çözüm önerileri sunulmuştur.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname	: Umut ÖZTÜRK
Main Subject	: Business Administration
Program	: Business Administration
Consultant to Thesis	: Dr. Birgül ŞAKAR
Type of Thesis	: MBA, July 2008
Key Words	: Insurance Market on the World and in Europe, Insurance in Turkey, European and Turkish Motor Insurance Market, Third Party Motor Liability Insurance, Motor Own Damage Insurance.

ABSTRACT

Humans always face social, economic and physical risks in their lifetime. In an environment which contains indefiniteness, humans look for protections against risks. Because of this they improved some risk management methods. Insurance is the most important risk management method. Especially in these improving and complicated economic, social and politic conditions risk management and feeling the need for insurance is getting more important.

In our country, parallel to the education level, humans are not conscious about insurance and because of this insurance sector is not developed as far as in the industrialized countries. In industrialized countries, the contribution of insurance sector to GDP is between 8 %-10 % but in our country this contribution is about 1,7 %.

Also our insurance sector can not increase the policy number as far as the premium production. In other words, insurance companies increase the premium production but they can not increase the insured number as the same level. At the end of 2007, the insurance sector in our country increased the premiums by 13,88 % but in this period the policy number is increased only 8,87 %. The main reason in increase of policy number came from life branch. In Non-Life branch the increase is more less than 4 %.

In motor insurance branch (Traffic and motor own damage insurance) which reflects approximately 50 % of total premium production, insurance companies lose money every year. Our motor insurance sector has problems which are known by every one but become more difficult to solve day by day. These problems are: high level of claim costs, high level of fraud in claims, wrong price determination (no risk based price determination because of trying to increase the market share), increasing vehicle spare part prices and labor costs above the inflation and rate of foreign exchange, wrong total loss vehicle applications and increasing number of stolen vehicles.

In recent years insurance companies try to adapt some applications from European market to their own structure for efficient control of claim costs. Although these kind of significant developments in our insurance market recently, there is a long way to go to reduce the losses in motor insurance branch.

In this study, the concept of insurance, the recent status of World and European insurance market and the detailed position of Turkish insurance sector are examined. Then the motor insurance market which is the main reason for losses in insurance market is examined both in Europe and Turkey. Some comparisons are made between the applications and status in Europe and Turkey then solutions are determined to prevent the losses in motor insurance market in Turkey.

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ	x
ŞEKİL LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	xiv

GİRİŞ	1
-------------	---

1. SİGORTACILIK KAVRAMLARI VE SİGORTACILIĞIN TARİHİ

1.1. Risk Belirsizlik ve Sigorta	4
1.1.1. Risk	4
1.1.2. Belirsizlik	6
1.1.3. Sigorta Kavramı	7
1.2. Sigortacılık Genel Bilgiler	8
1.2.1. Sigorta Türleri	8
1.2.1.1. Sosyal Sigortalar	9
1.2.1.2. Özel Sigortalar	9
1.2.1.3. Zorunlu Sigortalar	10
1.2.1.3.1. Zorunlu Sigortaların Tarihi Gelişimi	11
1.2.1.3.2. Avrupa ve Türkiyede Zorunlu Sigortalar	12
1.2.2. Sigortanın Unsurları	12
1.2.2.1. Sigortacı	12
1.2.2.2. Sigorta Ettiren ve Sigortalı	13
1.2.2.3. Sigorta Bedeli	13
1.2.3. Sigortanın Temel Prensipleri	13
1.2.3.1. Sigortalanabilir Menfaat	13
1.2.3.2. Mutlak İyi Niyet Prensibi	13
1.2.3.3. Tazminat Prensibi	13
1.2.3.4. Halefiyet (Hakların Devri - Rücu) Prensibi	14
1.2.3.5. Hasara Katılım Prensibi	14
1.2.3.6. Hasara En Yakın Neden Prensibi	14
1.2.4. Sigorta Branşları	14
1.2.5. Sigorta Aracıları	15
1.2.5.1. Aracıların Sigorta Piyasasındaki Rollerini	16
1.2.5.1.1. Yenilikçi Pazarlama	16
1.2.5.1.2. Tüketicilerin Bilgilendirilmesi	16
1.2.5.1.3. Masrafların Azaltılması	16
1.2.5.1.4. Belirsizliğin Azaltılması	17
1.2.5.1.5. Etkin Rekabet	17
1.2.5.1.6. Sigortacının Riskinin Dağıtılması	17
1.2.5.2. Sigorta Aracılarının Sınıflandırılması	17

1.2.5.2.1. Sigorta Acenteleri	17
1.2.5.2.2. Sigorta Brokerları.....	18
1.2.5.2.3. Sigorta Prodükörleri.....	19
1.3. Sigortanın Tarihi	19
1.3.1. Dünya’da Sigortanın Tarihi	19
1.3.2. Türkiye’de Sigortacılığın Tarihi	22
1.4. Türkiye Sigorta Sektörü Organizasyon Şeması	26

2. DÜNYA, AVRUPA VE TÜRKİYE’DE SİGORTA SEKTÖRÜ

2.1. Sigorta Sektörünün Dünyadaki Genel Görünümü	27
2.1.1. Dünyada Ülkeler Bazında Sigorta Şirketi Sayıları	30
2.1.2. Ülkeler ve Şirketler Bazında Prim Üretimleri ve Büyüme Hızları ...	33
2.2. Avrupa Birliği Sigorta Sektörü	35
2.2.1. Yükümlülük Karşılama Yeterliliği (Solvency).....	40
2.2.2. Solvency II Projesi.....	41
2.2.3. Avrupa Genelinde Ülke Bazında Sigortacılık Teknik Göstergeleri .	43
2.2.4. Avrupa Sigorta Sektörü’nün Büyüme Yönü.....	47
2.2.5. Avrupa ve Türk Sigorta Sektörlerinin Büyüme Hızları.....	49
2.3. Sigorta Sektörünün Türkiyedeki Durumu.....	51
2.3.1. Türkiye Sigorta Sektörüne Genel Bakış	51
2.3.2. Prim Gelirleri	51
2.3.3. Branşlara Göre Teknik Karlar.....	54
2.3.4. Hayat Dışı Branşlar Hasar Prim Oranı	54
2.3.5. Türk Sigorta Sektörünün Dünyadaki Yeri	55
2.3.6. Finansal Sistem İçerisindeki Yeri	55
2.3.7. Sigorta Şirketlerinin Yoğunlaşma Göstergeleri	58
2.3.7.1. Varlık Toplamına Göre Yoğunlaşma Göstergeleri.....	58
2.3.7.2. Prim Üretimine Göre Yoğunlaşma Göstergeleri	59
2.3.8. Sigorta Şirketlerinin Mali Tabloları.....	60
2.3.9. Sigortacılık Sektörü Konsolide Gelir Tabloları	64
2.3.9.1. Gelir Gider Hesapları.....	64
2.3.9.2. Prim Üretimi ve Ödenen Tazminatların Seyri	65
2.3.9.3. Prim Üretim Kanalları.....	66
2.3.9.4. Teknik Göstergeler	66
2.3.10. Sigorta Branşları İtibariyle Değerlendirme.....	67
2.3.10.1. Branş Bazında Yapısal Göstergeler	67
2.3.10.2. Branş Bazında Üretim ve Ödenen Hasar Trendi	69
2.3.10.3. Branş ve Grup Şirket Ayrımında Değerlendirme, 2006 ..	71
2.3.11. Türk Sigorta Sektörü Rakamsal ve Adetsel Büyümesi.....	73
2.3.12. AB 2007 Yılı Türkiye İlerleme Raporu’nda Sigorta Sektörü.....	75
2.3.12.1. Ekonomik Kriterler	75
2.3.12.2. Rekabet Politikası	75
2.3.12.3. Mali Hizmetler	76
2.3.13. Türk Sigorta Sektörü’nün AB’ye Uyumunu Konusunda Anket.....	78

3. TÜRKİYE VE AVRUPA'DA MOTORLU TAŞIT SİGORTALARI

3.1. Motorlu Taşıtlara İlişkin Sigortaların Gelişimi	79
3.2. Türkiye’de Motorlu Taşıtlara İlişkin Zorunlu Sigortalar.....	80
3.2.1. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası....	80
3.2.1.1. Sigortaya İlişkin Yükümlüler.....	81
3.2.1.2. Teminat ve Primler	81
3.2.1.3. Ceza ve Denetim Mekanizmaları.....	83
3.2.2. Karayolu Taşımacılık Mali Sorumluluk Sigortası	84
3.2.2.1. Sigortaya İlişkin Yükümlüler.....	85
3.2.2.2. Teminat ve Primler	85
3.2.2.3. Ceza ve Denetim Mekanizmaları.....	86
3.2.3. Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası	86
3.2.3.1. Sigortaya İlişkin Yükümlüler.....	87
3.2.3.2. Teminat ve Primler	87
3.2.3.3. Ceza ve Denetim Mekanizmaları.....	87
3.3. Motorlu Araçlara İlişkin İsteğe Bağlı (İhtiyari) Sigortalar	88
3.3.1. Motorlu Kara Taşıtların İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortası	88
3.3.2. Kara Taşıtların Kasko Sigortası (Kasko Sigortası).....	89
3.4. Motorlu Araçların Neden Olduğu Zararların Tazmininde Kullanılan Diğer Sigorta Yöntemleri.....	90
3.4.1. Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı	91
3.4.2. Uluslararası Motorlu Taşıtların Mali Sorumluluk Sigortası (Yeşil Kart Sigortası).....	94
3.4.2.1. Yeşil Kart Sisteminin Doğuşu	94
3.4.2.2. Yeşil Kart Sisteminin İşleyişi	95
3.4.2.3. Yeşil Kart Sisteminin Türkiye Uygulaması.....	96
3.5. Türkiye’de Trafik Sigortası Bilgi Merkezi (TRAMER).....	97
3.5.1. Kuruluş Amacı	97
3.5.2. TRAMER’ in Faaliyet Tarihi.....	100
3.5.3. Neden TRAMER	101
3.5.4. İdari Yönetim	103
3.5.5. TRAMER Kullanıcılarının Sistemden Sağladıkları Faydalar.....	103
3.6. Motorlu Taşıtların Sigortalarında Prim Üretimini Etkileyen Faktörler	104
3.6.1 Risk Altında Farklı Tüketici Davranışları	104
3.6.2. Poliçe Fiyatı	105
3.6.3. Kişi Başına Gelir ve Refah	105
3.6.4. Enflasyon Beklentisi	106
3.6.5. (Reel) Faiz Oranları	106
3.6.6. Diğer Faktörler.....	106
3.7. Son Yıllarda Türkiye Motorlu Taşıtların Sigortalarının Rakamsal Boyutu	108
3.7.1. Rakamlarla Türkiye’de Trafik Sigortası	112
3.7.2. Rakamlarla Türkiye’de Kasko Sigortası.....	116
3.7.3. Türkiye’de 2007 Yılı Kaza Verileri.....	118
3.7.4. Trafik ve Kasko Sigortalarında Teknik Kar/Zarar Durumu, 2007 ...	120

3.8. Trafik ve Kasko Sigortalarında Karşılaşılan Sorunlar	121
3.8.1. Yapısal Sorunlar.....	121
3.8.1.1. Sigortalanma Oranları.....	121
3.8.1.2. İstatistiklerin Güvenilirliği.....	122
3.8.1.3. Kamusal Denetim Yetersizliği.....	123
3.8.1.4. Sigorta Dolandırıcılığı	124
3.8.1.5. Hasar / Prim (H/P) Oranları	128
3.8.1.6. Pert Total Uygulamaları.....	129
3.8.1.7. Hasar Ödemelerinde Yaşanan Şikayetler	130
3.8.1.8. Garanti Hesabı ve Genel Bütçenin Gelir Kayıpları	131
3.8.2. Mevzuat Yazımından Kaynaklanan Sorunlar	132
3.9. Türkiye’de Kasko ve Trafik Sigortalarında Yapılması Gerekenler.....	135
3.9.1. Kişiyeye Göre Prim	135
3.9.2. Kullandığın Kadar Öde Sistemi	137
3.9.3. Doğru Fiyat Belirleme ve Etkili Hasar Yönetimi	138
3.9.4. Otomotiv ve Sigorta Sektörü Arasındaki İlişkiyi Güçlendirme.....	141
3.9.5. Kasko Poliçe Hasar Verilerinin Ortak Bir Havuzda İşlenmesi.....	144
3.10. Avrupa Motorlu Taşıtların Sigortaları Değerlendirmesi.....	146
3.10.1. Özet Bilgiler.....	146
3.10.1.1. Pazar Büyüklüğü.....	146
3.10.1.2. Maliyet Analizi	147
3.10.1.3. Fiyatlandırma	147
3.10.1.4. Prim Düzeyinin Azaltılması.....	147
3.10.2. Motorlu Taşıtların Sigortası Hizmeti Sunan Sigorta Şirketi Sayısı	148
3.10.3. Avrupa’daki Taşıtların Sayısı.....	148
3.10.4. Avrupa Motorlu Taşıtların Sigortası Prim Üretimleri.....	152
3.10.5. Üçüncü Şahıs Sorumluluk ve Hasar Primleri	154
3.10.6. Motorlu Taşıtların Sorumluluk Sigortası ve Hasarda Maliyet Analizi ..	158
3.10.6.1. Hasar Giderleri.....	158
3.10.6.2. Hasar Prim Oranı	158
3.10.6.3. İşletme Giderleri	162
3.10.6.4. Birleşik Oran.....	163
3.10.7. Motorlu Taşıtların Sigortası Primlerinin Belirlenmesi.....	164
3.10.7.1. İç Faktörler.....	164
3.10.7.1.1. Kaza sayısı ve Hasar Sıklığı	164
3.10.7.1.2. Ortalama Hasar Maliyeti.....	166
3.10.7.2. Dış Faktörler	168
3.10.7.2.1. Vergilendirme	168
3.10.7.2.2. Ulusal Mevzuat	169
3.10.8. Hasar Sıklığı ve Hasar Maliyetini Etkileyen Faktörler.....	170
3.10.8.1. Hasar Sıklığı ve Yol Güvenliği.....	170
3.10.8.2. Araç Tamiri ve Yedek Parça Fiyatı	172
3.10.8.3. Tıbbi Bakım Fiyatı.....	174
3.10.8.4. Yasal Gider Masrafları.....	174
3.10.8.5. Trafik Kazalarının Etkileri.....	174
3.10.8.6. Yaralanma Sonucunda Ödenen Tazminat Farklılıkları ...	175
3.10.9. Örnek Ülkeler Bazında Motorlu Taşıtların Sigortaları Uygulamaları ...	175

3.10.9.1. Avusturya.....	176
3.10.9.2. Belçika.....	176
3.10.9.3. İsviçre.....	179
3.10.9.4. Almanya.....	179
3.10.9.5. Danimarka.....	181
3.10.9.6. İspanya.....	183
3.10.9.7. Finlandiya.....	186
3.10.9.8. Fransa.....	187
3.10.9.9. İngiltere.....	189
3.10.9.10. Yunanistan.....	192
3.10.9.11. İtalya.....	194
3.10.9.12. Hollanda.....	199
3.10.9.13. Norveç.....	199
3.10.9.14. Portekiz.....	201
3.10.9.15. İsveç.....	203
4. SONUÇ.....	206
KAYNAKÇA.....	213

TABLO LİSTESİ

SAYFA NO

Tablo 1: Dünyada Kişi Başı Prim Üretimi.....	29
Tablo 2: Sigorta Şirketi Sayıları	32
Tablo 3: Hayat ve Hayat Dışı Branşlarda Prim Üretimleri.....	34
Tablo 4: Avrupa Birliği Sigorta Sektörü Temel Verileri, 2005	39
Tablo 5: Avrupa Genelinde Ülke Bazında Makro Ekonomik Göstergeler, 2006.....	43
Tablo 6: Avrupa Genelinde Ülke Bazında Prim Hacimleri, 2006.....	43
Tablo 7: Avrupa Sigorta Sektöründe Primlerin GSYİH İçindeki Payı (%), 2006.....	45
Tablo 8: 2006 Yılında Avrupa Sigorta Sektöründe Kişi Başı Prim Üretimi (\$).....	46
Tablo 9: Türkiyedeki Sigorta ve Reasürans Şirketleri Sayısı	51
Tablo 10: Türkiyede Son 25 Yıldaki Direk Prim Üretimleri ve Prim/GSYİH Oranları....	53
Tablo 11: Branşlara Göre Teknik Karlar ve Artış Oranları (000 YTL).....	54
Tablo 12: Hayat Dışı Branşlar Hasar/Prim Oranı (%).....	54
Tablo 13: Kişi Başına Prim Üretimi (ABD Doları)	55
Tablo 14: Türk Finans Sektörü Bilanço Büyüklükleri.....	56
Tablo 15: Sigorta ve Emeklilik Şirketleri Yapısal Göstergeleri	57
Tablo 16: Sigorta Varlık Toplamına Göre Yapısal Göstergeler	58
Tablo 17: Varlık Toplamına Göre Yoğunlaşma Göstergeler.....	59
Tablo 18: Prime Göre Yoğunlaşma Göstergeler.....	60
Tablo 19: Sektör Varlık Toplamı.....	61
Tablo 20: Varlık-Yükümlülük/Özsermaye Bileşenleri (%).....	61
Tablo 21: Teknik Karşılıklar.....	62
Tablo 22: Özsermaye	62
Tablo 23: Gelir Gider Hesapları	64
Tablo 24: Prim Üretiminin Dağılımı.....	65
Tablo 25: Ödenen Tazminatın Dağılımı	65
Tablo 26: Üretim Kanallarının Prim Üretimi İçindeki Payları (Hayat Dışı Şirketler)	66
Tablo 27: Sektör Karlılık Göstergeleri	67
Tablo 28: Branşlara Göre Ruhsatı Olan Şirket Sayısı	68

Tablo 29: Branş Bazında Poliçe Adetleri.....	68
Tablo 30: Direkt Primler ve Toplamdaki Payları	69
Tablo 31: Direkt İşlere İlişkin Ödenen Tazminatlar ve Toplamdaki Payları.....	71
Tablo 32: Branş Bazında Teknik Veriler (Direkt İşler).....	72
Tablo 33: Karlılık Göstergeleri.....	72
Tablo 34: 2007 Yılı Tarife Basamağı Bazında Trafik Sigortası Poliçe Adetleri ve Prim Üretimi Farkı (Ocak-Aralık Kümülatif) –Bin YTL	112
Tablo 35: Araç Türleri Bazında Trafik Sigortası Poliçe Üretimi ve Sigortasızlık Oranı ..	113
Tablo 36: Yıllar Bazında Trafik Sigortası Poliçe Üretimi ve Ödenen Birikimli Hasar Tazminat Tutarı Dağılımı - Bin YTL (poliçe yılı –UWY Bazında)	116
Tablo 37: Araç Türleri Bazında Kasko Sigortası Poliçe Üretimi ve Sigortasızlık Oranı ..	117
Tablo 38: Araç Türleri Bazında Kasko Sigortası Prim Üretimi ve Toplam Hasar	117
Tablo 39: 2007 Yılında Trafik ve Kasko Sigortalarındaki Teknik Kar/Zarar Oranları.....	120
Tablo 40: Belçika’da 2003-2006 Arasında Prim Gelirlerindeki Büyüme	176
Tablo 41: Yunanistan Motorlu Taşıtların Temel Göstergeleri (2005-2006).....	194
Tablo 42: İtalya’da Kaza Frekansı ve Ortalama Hasar Maliyetleri (Euro).....	195
Tablo 43: Portekiz’de Prim Üretimi, Hasar Maliyetleri ve Hasar/Prim Oranı	201
Tablo 44: İsveç’te Araç Hırsızlığı Hasarları (1990-2006).....	204

ŞEKİL LİSTESİ

SAYFA NO

Şekil 1: Türkiye’de Bölge Bazında Acente Dağılımı (31.12.2007)	18
Şekil 2: Türkiye Sigorta Sektörü Organizasyon Şeması	26
Şekil 3: Dünya Genelinde Bölgesel Prim Üretimleri (Milyar \$) ve Büyüme Hızları	28
Şekil 4: Dünyada Primlerin GSYİH İçindeki Oranı, 2005	29
Şekil 5: Dünyada Gelişen Pazarlarda Prim Üretimi Büyüme Tahminleri (2006-2011).....	30
Şekil 6: Branş Bazında 2006-2007 Prim Üretimleri	52
Şekil 7: GSYİH, TÜFE, Prim Artış Oranları	56
Şekil 8: Aktif Karlılığı.....	63
Şekil 9: Özsermaye Karlılığı	63
Şekil 10: Prim Artış Oranları.....	70
Şekil 11: Türk Sigorta Sektörü’ nün AB’ ye Hazır Olup Olmasına İlişkin Anket.....	78
Şekil 12: Tüm Araç Grupları Dahil İken, En Düşük Sigortasızlık Oranına Sahip 10 İl ...	113
Şekil 13: Tüm Araç Grupları Dahil İken, En Yüksek Sigortasızlık Oranına Sahip 10 İl ..	114
Şekil 14: Motosiklet-Traktör Hariç, En Düşük Sigortasızlık Oranına Sahip 10 İl.....	114
Şekil 15: Motosiklet-Traktör Hariç, En Yüksek Sigortasızlık Oranına Sahip 10 İl.....	115
Şekil 16: 2007 Yılı Maddi Hasarlı Kaza Adedi Dağılımı	118
Şekil 17: 2007 Yılı Motorlu Kara Taşıtları Sayısı Dağılımı	118
Şekil 18: Yıllar Bazında Maddi Hasarlı Kazaların Tüm Kazalar İçerisindeki Yüzdesi.....	119
Şekil 19: Maddi Hasarlı Kaza ve Mağdur Adetleri (Bin Adet).....	119
Şekil 20: Türkiye Genelinde Sigortasızlık Oranı	122
Şekil 21: Türk Sigorta Sektörü’nün En Önemli Sorunu Üzerine Anket	139
Şekil 22: Avrupa’daki Taşıtlar Sayısı.....	149
Şekil 23: Avrupa’da Ülke Bazında Taşıtlar Sayısı.....	149
Şekil 24: Avrupa’da Ülke ve Taşıtlar Tipi Bazında Taşıtlar Sayısı	150
Şekil 25: Ülke Bazında Araç Yoğunluğu	151
Şekil 26: Motorlu Taşıtlar Sigorta Primlerinin Gelişimi (Milyon Euro).....	152
Şekil 27: Motorlu Taşıtlar Sigorta Primlerinin Ülke Bazında Büyüme Hızları	153
Şekil 28: Motorlu Taşıtlar Sorumluluk Primi (Milyon Euro).....	154

Şekil 29: Ülke Bazında Motorlu Taşıtl Sorumluluk Primleri Büyüme Oranları.....	155
Şekil 30: Motorlu Taşıtl Hasar Primi (Milyon Euro)	155
Şekil 31: Avrupa’da Ülke Bazında Trafik ve Kasko Sigortası Primlerinin Oranı	156
Şekil 32: Ülke Bazında Trafik ve Kasko Sigortaları Prim Gelirlerinin Oranı	157
Şekil 33: Avrupa’da Hasar Giderlerinin Gelişimi (Milyon Euro).....	158
Şekil 34: Motorlu Taşıtl Hasar Prim Oranı	159
Şekil 35: Avrupa’da Ülke Bazında Motorlu Taşıtl Sigortaları Hasar Prim Oranı	160
Şekil 36: Avrupa’da Ülke Bazında Trafik Sigortası Hasar Prim Oranları.....	160
Şekil 37: Ülke Bazında Kasko Sigortasında Hasar Prim Oranları	161
Şekil 38: Ülke Bazında Trafik ve Kasko Sigortaları Hasar Prim Oranı Karşılaştırması ...	162
Şekil 39: İşletme Giderleri ve Büyüme Oranı	163
Şekil 40: Bileşik Oran	163
Şekil 41: Motorlu Taşıtl Sorumluluk Sigortasında Hasar Adeti	164
Şekil 42: Motorlu Taşıtl Sorumluluk Sigortasında Hasar Sıklığı.....	165
Şekil 43: Bedensel Hasarın Hasar Sıklığındaki Payı, 2005.....	166
Şekil 44: Motorlu Taşıtl Sorumluluk Sigortasında Ortalama Hasar Maliyeti.....	166
Şekil 45: Ortalama Hasar Maliyeti, 2005	167
Şekil 46: Avrupa’da Motorlu Taşıtl Sorumluluk Sigortasının Vergilendirilmesi.....	168
Şekil 47: Ülke Bazında Ortalama Prim Ücretlerine Etki Eden Vergi ve Diğer Etkenler...	169
Şekil 48: Avrupa Yollarında Meydana Gelen Ölüm Oranlarındaki Azalma (%)	170
Şekil 49: Avrupa’da 1.000 Kişiyeye Düşen Yaralanma Sayısı.....	171
Şekil 50: 2004 Yılında 1.000 Kişiyeye Düşen Ölüm Sayısı	171
Şekil 51: Avrupa’da Taşıtl Alımı, Yedek Parça ve Tamir Fiyat Endeksinin Gelişimi	173
Şekil 52: Kategori B Araçlarda Benzer Yedek Parçaların Ortalama Fiyatı, 2006	174
Şekil 53: Yaralanma Sonucu Ödenen Tazminat Farklılıkları	175
Şekil 54: Belçika’da 2006 Yılındaki Kasko ve Trafik Sigortası Trendleri	177
Şekil 55: Danimarka’da Prim Üretimleri ve Hasarlar	181
Şekil 56: Danimarka’da Yeni Araç Satışları (1995-2006)	182
Şekil 57: Danimarka’da Araç Adetleri (1995-2006).....	182
Şekil 58: İtalya’da Hasar Frekansı ve Hasarlardaki Sahtekarlık Oranının Korelasyonu ...	196
Şekil 59: İtalya’da Bölge Bazında Hasarlarda Sahtekarlık ve Hasar Frekansı Durumu	197

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ABI	: İngiliz Sigorta Birliği
AIG	: American International Group Inc.
ANIA	: İtalya Sigorta Şirketleri Birliği
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BES	: Bireysel Emeklilik Sistemi
CEA	: Avrupa Sigorta ve Reasürans Federasyonu
CIA	: Amerikan Merkezi Haber Alma Ajansı
DASK	: Doğal Afet Sigortaları Kurumu
DBS	: Hasar Hesaplama Sistemi
DKK	: Danimarka Kronu (Para Birimi)
ECMT	: Avrupa Ulaştırma Bakanları Konferansı
EEC	: European Economic Community
EGM	: Emeklilik Gözetim Merkezi
EUROSTAT	: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
GPS	: Global Konumlandırma Sistemi
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
H/P	: Hasar Prim Oranı
IASB	: Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu
IBNER	: Tutarı Yeterince İhbar Edilmemiş Hasarlar
IBNR	: Gerçekleşmiş Ancak İhbar Edilmemiş Hasarlar
IRTAD	: Uluslararası Karayolu Trafik Kaza Veri Bankası
ISVAP	: Özel Sigorta ve Prim Kontrol Kurumu
IT	: Bilgi Teknolojileri Sistemi
KDV	: Katma Deđer Vergisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KMA	: Karayolu Motorlu Araçlar
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
MID	: İngiltere Motorlu Taşıtlar Sigortaları Veritabanı
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
T.A.Ş.	: Türk Anonim Şirketi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TARSİM	: Tarım Sigortaları Müdürlüğü
TRAMER	: Trafik Sigortası Bilgi Merkezi

TRAPORT	: Trafik Portalı
TSRŞB	: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
UNCTAD	: United Nations Conference on Trade and Development
UNESPA	: İspanyol Sigorta Birliği
ÜFE	: Üretici Fiyat Endeksi
YY	: Yüz Yıl
AT	: Avusturya
BE	: Belçika
BG	: Bulgaristan
CH	: İsviçre
CY	: Güney Kıbrıs
CZ	: Çek Cumhuriyeti
DE	: Almanya
DK	: Danimarka
EE	: Estonya
ES	: İspanya
FI	: Finlandiya
FR	: Fransa
GB	: İngiltere
GR	: Yunanistan
HR	: Hırvatistan
HU	: Macaristan
IE	: İrlanda
IS	: İzlanda
IT	: İtalya
LT	: Litvanya
LU	: Lüksemburg
LV	: Letonya
MT	: Malta
NL	: Hollanda
NO	: Norveç
PL	: Polonya
PT	: Portekiz
RO	: Romanya
SE	: İsveç
SI	: Slovenya
SK	: Slovakya
TR	: Türkiye